

CUPRINS

De ce să-i învățați pe copii să spună povești

Cum să-i motivați

Cum să aleagă o poveste

Cum să învețe o poveste

Cum să spună o poveste

Cum să le dați feedback

Cum să gestionați diverse probleme

Unde pot spune copiii povești

De ce să-i învățați pe copii să spună povești

Iată câteva motive pentru care a-i învăța pe copii să spună povești este o activitate cu mare valoare educațională.

Povestitul:

- Îmbunătățește abilitățile de exprimare și de ascultare și stimulează gândirea creativă.
- Stimulează aprecierea limbajului.
- Încurajează spiritul de toleranță față de alte popoare și culturi.
- Îi ajută pe copii să-și înfrângă teama de a vorbi în public.
- Crește stima de sine; copiii își surprind adesea părinții, profesorii, colegii și pe ei înșiși cu abilitatea lor de povestitori.
- Îi învață să se sincronizeze, să fie articulați și expresivi. De altfel, comunicarea însăși are la bază în fond abilitatea de a spune o poveste bine.
- Stimulează aprecierea artelor interpretative.
- Îi învață pe copii ce înseamnă să fii un public prietenos și civilizat.
- Spre deosebire de alte arte sau sporturi, este o activitate incluzivă, deoarece orice copil poate, cu puțin efort, să învețe să spună o poveste bine.

[Înapoi la cuprins](#)

Cum să-i motivați

Unul din secrete e să faceți din povestit ceva distractiv. Arătați că vă face plăcere să povestiți, invitați povestitori profesioniști sau arătați-le înregistrări cu povestitori. Rugați părinți să se ofere voluntari să spună o poveste.

Nu fiți intimidați de povestitorii profesioniști. Copiii sunt un public foarte generos și nu le pasă câte greșeli faceți, pentru că adoră să li se spună povești. Dacă sunteți încrezător(oare), spuneți-le o poveste chiar de la începutul programului de învățat povești. Dacă nu, exersați și învățați împreună cu ei.

[Înapoi la cuprins](#)

Cum să aleagă o poveste

1. Povestile nu trebuie niciodată atribuite din oficiu, pentru că entuziasmul copilului pentru poveste este foarte important. Povestea potrivită e cea pe care ei simt că abia așteaptă s-o împărtășească cu cineva. Încurajați-i să citească de mai multe ori povestea pe care se gândesc s-o învețe. Dacă le place în continuare și după 3 - 5 citiri, povestea e potrivită.
2. Fiecare copil din grup/clasă trebuie să spună o poveste diferită, pentru că urmează să lucreze intens cu ele și se vor plictisi rapid dacă există duplicate. Și mai important e că se evită problema comparațiilor între copii. Puneți-i pe fiecare să aleagă cel puțin trei povești care le plac. Dacă apar conflicte, puneți-i să tragă la sorți.
3. Aveți grijă ca ei să ia în considerare publicul. Dacă niște copii de 12 ani vor spune povestea unor copii de 5-6 ani, nu trebuie să aleagă o poveste înfricoșătoare cu fantome.
4. Dacă grupul are 25 de copii, aveți nevoie de cel puțin 75 de povești. Dacă îi lăsați să aleagă orice poveste doresc, ajutați-i să decidă care poveste sună mai bine când e povestită oral – atenție, e un proces care consumă mult timp. Asigurați-vă că sunt povești scrise simplu și într-o formă care se pretează povestirii orale. Sunt și situații în care unii copii se fixează pe o poveste preferată care are un limbaj greoi sau e prea complicată, și nu-i puteți face să se răzgândească cu nici un chip.
5. Dacă aveți un copil extrem de reticent, luați-l deoparte și ajutați-l să aleagă o poveste foarte scurtă și foarte bună despre care credeți că s-ar potrivi cu personalitatea lui. Nu trebuie niciodată să-l forțați. De cele mai multe ori, cu puțină încurajare, își va da drumul să povestească.

6. Puțini copii își cunosc adevăratul nivel. Unii pot citi mult peste nivelul la care se pot exprima oral, alții nu citesc prea bine, dar sunt povestitori excelenți. E mai bine ca un copil cu probleme de învățare sau timid să spună o poveste de cinci propoziții și să se simtă încununat de succes decât să se lupte cu una mai lungă și mai complicată și să n-o termine.
7. Iată o poveste folclorică tradițională pe care o pot învăța și copiii foarte mici (de grădiniță):

Pădurea întunecoasă

*Într-o pădure foarte foarte întunecoasă era o **casă** foarte foarte întunecoasă,
și în acea **casă** foarte foarte întunecoasă era o **cameră** foarte foarte întunecoasă
și în acea **cameră** foarte foarte întunecoasă era un **dulap** foarte foarte întunecos
și în acel **dulap** foarte foarte întunecos era un **raft** foarte foarte întunecos,
și pe acel **raft** foarte foarte întunecos era o **cutie** foarte foarte întunecoasă,
și în acea cutie foarte foarte întunecoasă era o*

fantomă!

Întunecați încăperea pentru a crea puțină atmosferă. Spuneți povestea foarte lent, cu o mimică stranie și înspăimântătoare, mai ales când atunci când repetați „expresia foarte foarte întunecoasă / foarte foarte întunecos”.

Folosiți gesturi și mișcări simple. Priviți în jur ca și cum ați fi într-o pădure întunecoasă și înspăimântătoare, apoi ca și cum ați vedea deodată o casă etc. Spre final, apropiați-vă puțin de public. Prefaceți-vă că deschideți foarte lent cutia și apoi spuneți „fantomă” ca și cum ați fi cu adevărat speriat(ă).

Apoi recapitulați întrebând: „Ce s-a întâmplat la început?” și „Ce s-a întâmplat apoi?” E util să faceți o schemă pe tablă (sau o serie de desene pentru copiii care nu au învățat să citească).

Puneți-i apoi să o repovestească în grupuri mici, în stil „predarea ștafetei” (en. „round-robin” - fiecare spune povestea, pe rând, fiecăruia) sau unul din elevi e povestitorul și ceilalți preiau diferite replici sau doar mimează. Sau îi puteți pune să repovestească unui partener și apoi să solicitați voluntari care să spună povestea în fața grupului.

[Înapoi la cuprins](#)

Cum să învețe o poveste

E important ca la început să le vorbiți despre tradiția orală și despre cum funcționează ea. Spuneți-le că pe vremuri, poveștile nu erau așternute pe hârtie. Oamenii îi auzeau pe alții spunându-le și le repovesteau. Nu le învățau pe dinafară, ci le spuneau în cuvintele lor și poveștile se schimbau întotdeauna, câte puțin, pe măsură ce erau spuse. Același lucru ni se întâmplă și nouă, copii sau adulți, când cineva ne spune o întâmplare într-un loc (ex. la școală) și apoi noi o repovestim în alt loc (acasă). Ne amintim subiectul general, dar povestim întâmplarea cu cuvintele noastre. E important să subliniați că nici în cazul poveștilor, nu trebuie să le învețe cuvânt cu cuvânt. Vor învăța mai multe lucruri dacă povestesc în felul lor, chiar dacă exprimarea nu e la fel de cizelată ca în cazul învățării pe dinafară.

Faceți un **exercițiu** de repovestire cu o poveste.

1. Mai întâi, spuneți-le povestea. Important e ca povestea să nu fie prea lungă sau prea complicată.
2. Apoi spuneți-o din nou, evidențiind structura și încurajați-i să o spună împreună cu dvs. Copiii învață în mod natural prin imitație.
3. Apoi împărțiți copii în grupuri mici de 3-6 persoane, care stau în cerc. Faceți-i să recapituleze evenimentele principale și apoi s-o repovestească pe rând. Alternativ, puteți desemna o persoană din fiecare grup să înceapă povestea. La un semnal dinainte convenit, de exemplu când bateți din palme, povestitorul desemnat începe să povestească. După câteva clipe bateți din nou din palme și la acest semnal, povestitorul trebuie să se oprească și povestea este continuată de copilul din stânga lui.

4. După ce povestea este exersată de grupurile mici puneți fiecare grup (sau un voluntar din fiecare grup) să o repovestească pentru grupul mare. Atrageți-le atenția asupra faptului că fiecare persoană ține minte alte lucruri și o povestește puțin diferit.

Schema scrisă a poveștii, o serie de desene sau o combinație între cele două (*harta poveștii*) prezentate pe tablă îi va ajuta să personalizeze poveștile. Încurajați-i să deseneze sau să scrie ei înșiși o asemenea hartă pentru povestea pe care au ales să o învețe. Altă metode de învățare, în funcție de stilul de învățare al copilului, sunt **să se înregistreze audio sau video spunând povestea și apoi să asculte/ privească înregistrarea**. Sau să asculte/privească repetat **înregistrări** cu alți povestitori. Unii copiii nu folosesc deloc imagini vizuale în învățare, ci imagini auditive (au nevoie să audă povestea) sau chinestezice (au nevoie să gesticuleze și să se miște pentru a memora). Dacă un copil are probleme în a învăța o poveste printr-o anumită metodă, încurajați-l să încerce o metodă de învățare diferită, care i se poate potrivi mai bine.

Lăsați-i să exerseze o vreme singuri apoi puneți-i să spună povestea unui partener folosind doar schema sau secvența de desene; apoi partenerul să țină schema și să le-o arate doar dacă e necesar. De la un anumit moment încolo trebuie să fiți ferm și să le spuneți că vor fi ajutați dacă va fi necesar, dar dacă au exersat, o știu mult mai bine decât își dau seama. E singura metoda prin care copiii își pot da seama ce aspecte trebuie să mai exerseze.

Încurajați-i să exerseze acasă, în fața părinților, a fraților, în oglindă. Cel care ascultă poate urmări și varianta scrisă, dar trebuie să înțeleagă ca aceasta nu trebuie spusă cuvânt cu cuvânt. Dacă povestitorul dorește, ascultătorul ar putea să-i puncteze și ticurile nervoase sau orice alte mișcări care ar putea distra atenția publicului. Dacă spun povestea iar și iar,

Copiii spun povești

asta îi ajută să își dea seama ce face o poveste să funcționeze – detaliile, vocile și expresiile care o aduc la viață. Cu cât vor exersa mai mult, cu atât se vor simți mai siguri pe ei. Încercați să fiți specifici - spuneți-i copilului de exemplu să repete povestea de cel puțin două-trei ori pe zi până simte că o stăpânește foarte bine, iar apoi să continue să o spună cel puțin o dată pe zi.

[Înapoi la cuprins](#)

Cum să spună o poveste

- **Tonul vocii**
- **Volumul vocii**
- **Ritmul vocii**
- **Expresia feței**
- **Gesturile**
- **Contactul vizual**
- **Introducerea și încheierea**
- **Cum să gestionați nervozitatea și tracul**
- **Cum să gestionați greșelile**
- **Câteva cuvinte despre recuzită**
- **Folosirea microfoanelor**
- **Cum să creați o ambianță adecvată**
- **Povestitul în tandem**

Tonul vocii

Vocea e cel mai important aspect al unui povestitor. Iar tonul vocii e elementul de limbaj paraverbal cel mai credibil. Dacă există o incongruență între ton și conținut, oamenii vor acorda o mai mare importanță tonului. Așa că tonul trebuie să fie

adecvat conținutului povestit - înfricoșat, arogant, vesel, în funcție de personajul care vorbește și în funcție de ceea ce se întâmplă în poveste. Arătați-le ce înseamnă să vorbești expresiv – spuneți în mod expresiv câteva din replicile lor. Amintiți-le și că publicul este purtat în lumea poveștii și o gustă mai bine când povestitorul e foarte expresiv.

Exercițiu: Spuneți expresiile de mai jos cu pe un anumit ton și cereți grupului ca de fiecare dată să spună un simplu „Oh” folosind tonul dvs. Încurajați-i să folosească și mimici expresive și să facă și gesturi adecvate.

„Ce frumos!”

„Ce scârbos!”

„Îmi pare atât de rău!”

„Atenție!”

„Asta nu e important!”

„ACUM înțeleg!”

„Mi-e foarte frică de asta!”

„Ce dezamăgire!”

„Asta m-a speriat!”

„Chiar trebuie să facem asta?”

Exercițiu: Ca să arătați cât de important e tonul, spuneți începutul unei povești pe un ton absolut monoton.

Volumul vocii

Trebuie să aveți răbdare cu un copil care vorbește foarte încet. De obicei, o să vorbească mai tare când o să capete mai multă încredere în sine. Faceți-l să-și imagineze că stă într-un acvariu uriaș și gol și că trebuie să vorbească destul de tare ca să fie auzit de afară. În loc să-l întrerupeți ca să-i spuneți să vorbească mai tare, conveniți asupra unui semnal, cum ar fi să vă faceți urechea pâlnie. Amintiți-le că vocea vine din diafragmă, nu din gât.

Ritmul vocii

Mulți copii tind să se grăbească la final. Amintiți-le că trebuie să vorbească clar ca ascultătorilor să nu le scape amănunte importante. Spuneți-le să-și imagineze că publicul abia învață românește, așa că trebuie să vorbească rar și tare. Sau marcați-le pe text locurile unde trebuie să facă pauze. Mulți copii nu fac pauze pentru că acestea îi fac să se simtă inconfortabil și se tem că publicul ar putea crede că au uitat povestea. Spuneți-le să numere în gând „unu, doi, trei” sau să spună în gând „Dunărea albastră” ca să nu se mai gândească la temerile lor în timp ce fac o pauză de câteva clipe. Puteți conveni asupra unui semnal care să le indice să vorbească mai lent.

Exercițiu: Dați-le un exemplu cu finalul poveștii „[Cutia misterioasă](#)”. După ce spuneți cu multă încântare, „Cutia era deschisă!”, faceți o pauză în timp ce vă prefaceți că vedeți conținutul cutiei. Apoi spuneți: „Dar poate să ghicească cineva ce era înăuntru?” După aceea, spuneți cele două propoziții fără pauză între ele și întrebați-i care variantă le-a plăcut mai mult și la ce s-au gândit/ce și-au imaginat în timpul pauzei.

Expresia feței

Subliniați următorul fapt: cu cât se concentrează mai mult asupra tonului vocii, cu atât va fi mai potrivită și mimica feței.

Exercițiu: Arătați-le cum spuneți o poveste pe care le-ați mai spus-o fără a folosi vocea, doar prin mimica feței și limbajul corpului. Le puteți arăta și o înregistrare video fără sunet a unui povestitor.

Gesturile

Subliniați faptul că gesturile trebuie să-i ajute pe ascultători să vadă imagini mentale. Povestitorul nu trebuie niciodată să umbrească povestea. Dacă publicul se concentrează prea mult pe giumbușlucurile lui, o să piardă firul poveștii. În cazul în care copiii nu pot explica semnificația unui gest în contextul poveștii, gestul trebuie eliminat.

Majoritatea gesturilor trebuie făcute de la talie în sus, pentru a fi vizibile. De exemplu, e mai bine să se ghemuiască puțin pentru a sugera că îngenunchează, decât să se așeze în genunchi.

Dacă un copil se plimbă prea mult în timp ce-și spune povestea, ați putea pune un semn pe podea care să reprezinte baza. Pentru anumite porțiuni ale poveștii, copilul poate face un pas în față sau în spate, dar după aceea trebuie să revină la bază. Dacă aveți un copil care încearcă să interpreteze totul (ceea ce se întâmplă rar), filmați-l. Mulți copii nu au idee cum arată până nu se văd filmați.

Exercițiu: „țipătul tăcut” – Mai întâi spuneți-le să țipe din toate puterile. Apoi spuneți-le să țipe, dar de data aceasta fără să scoată nici un sunet: cu mâinile, cu fața, cu partea superioară a corpului – și să nu se arunce pe jos!

Contactul vizual

1. Contact vizual direct cu ascultătorii – în introducere și orice parte narativă

Exercițiu: spuneți-le că o să le ziceți o poveste folosind gesturi și un ton potrivit, dar omițând ceva foarte important.

Când își dau seama ce anume ați omis, să ridice mâna. Apoi spuneți povestea fără a avea contact vizual cu publicul. După aceea, întrebați-i cum i-a afectat asta.

2. Contact vizual direct cu ascultătorii în chip de personaj – când povestitorul, care se preface că e un personaj, se uită și vorbește publicului ca și cum acesta ar fi alt personaj. E important ca povestitorul să se concentreze asupra publicului în întregime, nu asupra unei singure persoane – să-și plimbe privirea dintr-o parte în cealaltă a publicului.

Exercițiu: Un voluntar iese în față și se preface că e un trol. Când trolul întreabă: „Cine tropăie pe podul meu?”, puneți-i să arate cu degetul publicul, dintr-o parte în alta. Fiecare ascultător va simți că trolul îi vorbește chiar lui.

Vizualizarea se produce atunci când povestitorul se preface că „vede” ce se întâmplă în poveste. De exemplu, la începutul poveștii „[Vulpea și coada ei](#)”, povestitorul spune „Chiar în fața ei, puțin mai departe, vulpea a văzut intrarea unei peșteri (.).”. Dacă povestitorul „vede” peștera, o vor „vedea” și ascultătorii.

Exercițiu: (1) Mai întâi spuneți: „Chiar în fața ei, puțin mai departe, vulpea a văzut intrarea unei peșteri (..)” fără să vă fixați ochii asupra peșterii imaginare. **(2)** Spuneți-o din nou cu ochii fixați într-un punct aflat în centrul publicului, ca și cum o puteți vedea. Dacă o indicați și cu degetul, asta vă ajută să vă mențineți ochii fixați într-un punct. **(3)** De multe ori, copii se întorc brusc la stânga sau la dreapta ca să privească un obiect imaginar. Amintiți-le că e foarte important să se uite mereu spre centrul publicului, astfel ca toți să le poată vedea expresia feței. Demonstrați asta spunând „Chiar în fața ei, puțin mai departe, vulpea a văzut intrarea unei peșteri (..)” în timp ce vă uitați mult în lateral.

Introducerea și încheierea

Învățați-i să se prezinte de fiecare dată când povestesc unui grup unde nu toată lumea îi cunoaște.

La final, e bine să evite să spună „Sfârșit”, cuvânt care răpește din magia poveștii și din forța finalului. E indicat ca în schimb, povestitorul să micșoreze considerabil ritmul vorbirii, să facă o plecăciune și să spună „Mulțumesc”. Publicului îi va fi atunci clar că e momentul să aplaude.

Câteodată, finalurile pot fi jenante pentru copii. Încurajați-i să accepte cu grație aplauzele, nu să fugă imediat de pe scenă. Este succesul lor și merită să se bucure de el.

Exercițiu de prezentare: Puneți-i să iasă pe rând în față, să privească grupul dintr-o parte în alta și să spună „Numele meu este _____ și o să vă spun povestea intitulată _____.” Imediat după ce își încheie introducerea, ascultătorii trebuie să se prefacă că povestea s-a încheiat și să aplaude. Povestitorul trebuie să facă o plecăciune, să mulțumească publicului și să se întoarcă la locul lui.

Cum să gestionați nervozitatea și tracul

Nervozitatea e un lucru normal; e încercarea corpului de a face față unei situații noi și palpitante. Ea ne ajută să ne pregătim bine și să fim entuziaști și plini de viață. Cu cât le vorbiți mai mult copiilor despre asta, cu atât se vor simți mai confortabili să povestească. Împărtășiți-le din experiența dvs. Stimulați-i și pe ei să vorbească despre momentele în care s-au simțit nervoși. Amintiți-le că toată lumea simte același lucru.

Exercițiu de vizualizare: Puneți-i să se imagineze în fața unui grup, descurcându-se foarte bine, fiind aplaudați și simțindu-se foarte bine. Spuneți-le să facă exercițiul de fiecare dată înainte de a spune o poveste în fața grupului.

Cum să gestionați greșelile

Spuneți-le că e normal să mai încurce ici și colo câte un cuvânt. Trebuie să corecteze greșeala doar dacă li se pare necesar – dar să nu-și ceară niciodată scuze publicului! Dacă povestitorul râde și continuă, ascultătorii vor rămâne relaxați și se vor bucura în continuare de poveste.

E bine ca înainte de a povesti să le spuneți că publicul nu știe povestea și probabil nici nu va observa greșeala. Iar dacă observă, o vor uita cu siguranță. Povestitorii nu trebuie să fie perfecți ca să se descurce bine.

Câteva cuvinte despre recuzită

Recuzita nu e recomandată, deoarece furnizează imagini și îi împiedică pe copii să-și construiască propriile imagini în minte. Dacă nu sunt folosite bine, obiectele de recuzită mai degrabă distrag atenția de la poveste decât s-o îmbunătățească.

Folosirea microfoanelor

Microfoanele pot fi foarte utile în anumite locuri, de exemplu în azilurile de bătrâni. Fiecare microfon e diferit și e bine ca ele să fie testate de copii înainte de a fi folosite. De exemplu, dacă microfonul e staționar, copiii l-ar putea lovi cu mâinile când gesticulează. În plus, în unele microfoane trebuie să vorbești direct și în cazul altora trebuie să te dai puțin în spate. Dacă microfonul este ținut în mână, anumite gesturi trebuie adaptate. Cel mai bun este microfonul fără fir care se atașează de guler (wireless lavalieră).

Cum să creați o ambianță adecvată

Pentru a crea o atmosferă propice poveștilor, ați putea micșora puțin luminile și stabili un ritual de început, cum ar fi aprinderea unei lumânări. Ați putea pune și pe ușă un semn cu „Vă rugăm nu deranjați - acum e ora poveștilor”.

Spusul de povești este și un mijloc excelent de a-i învăța pe copii bunele maniere. Mulți învață cum să se comporte în fața televizorului, unde pot să vorbească sau să se ridice și să plece; oamenii de la televizor oricum nu observă. Explicați-le că e extrem de greu pentru povestitor să rămână concentrat când publicul nu-i acordă întreaga atenție. Reguli de bază:

1. Când cineva iese în față pentru a povesti, toată lumea trebuie să tacă imediat și să se pregătească să asculte. Povestitorul trebuie să aștepte până când toată lumea e atentă.
2. În afara unor cazuri de urgență, ascultătorii nu trebuie să se ridice și să plece în timpul poveștii. Spuneți-le copiilor că dacă întârzie trebuie să rămână la margine și nu vor mai putea să se așeze la locul lor decât la prima pauză.
3. Spuneți-le copiilor că trebuie să fie genul de public pe care și-l doresc și ei când vor povesti ei, adică:
 - Să-și mențină ochii asupra povestitorului
 - Să nu aibă nimic în mână care să-i distragă pe ei sau pe cei din jur
 - Să nu vorbească
 - Să nu râdă decât dacă povestea e amuzantă, nu de povestitor

Deoarece e dificil pentru copii să asculte pentru perioade îndelungate, faceți pauze în care cântați, vă întindeți sau faceți alte activități de grup.

Povestitul în tandem

E mai complicat decât povestitul solo. Copiii trebuie să exerseze mai mult, să se simtă confortabil cu partenerul și e greu de obicei pentru ei să înțeleagă conceptul de sincronizare. Dacă doi copii insistă să povestească în tandem, asigurați-vă că și împart bine povestea. Dacă în poveste apar doar două personaje, copiii trebuie să omită repetările lui „a spus” sau „a

răspuns”. Iar la evenimentul final poate fi o mare dezamăgire pentru unul din parteneri dacă celălalt renunță și nu se prezintă.

[Înapoi la cuprins](#)

Cum să le dați feedback

Enumerați mai întâi toate lucrurile pe care copilul le-a făcut bine. E foarte important să fie încurajați constant și să le fie apreciate eforturile, oricât de modeste. Faceți o listă cu lucruri pe care le puteți spune chiar și celui mai puțin expresiv povestitor, cum ar fi:

„Te-ai străduit mult!”

„Îți știi foarte bine povestea. Se vede că ai exersat.”

„Ai vorbit foarte clar. Te-am putut înțelege foarte bine.”

„Ai avut un contact vizual bun cu publicul.”

Implicați-i și pe ceilalți copii. Începeți prin a întreba: „Ce lucruri a făcut Simona bine în timp ce povestea?”

Numiți apoi un singur lucru pe care copilul să se concentreze în perioada următoare pentru a-și îmbunătăți povestitul. Alegeți problema care pare cea mai importantă de rezolvat - pentru confortul povestitorului și înțelegerea ascultătorilor.

Spuneți-i: „Și acum uite ce ai putea să faci astfel ca povestea ta să fie și mai grozavă”? Dacă un copil e reticent în a folosi gesturi sau a fi expresiv, amintiți-i de povestitori care i-au plăcut și subliniați că asta s-a datorat și gesturilor și mimicii lor.

E bine să faceți criticile individual sau în grupuri mici, în timp ce grupul mare e ocupat cu alte activități.

Povestitorul american Jay O'Callahan vorbește despre apreciere ca fiind esențială în procesul de feedback, mai ales pentru începători. În primul rând, ascultătorul trebuie să știe să asculte, să surprindă și să aprecieze ceea ce este viu, interesant, ce a atras atenția în povestea spusă sau stilul de a povesti. Să începi cu critici, chiar și pe un ton pozitiv, poate deveni demotivant pentru povestitor: „E ca și cum i-ai spune unui bebeluș: ești simpatic, păcat că nu poți merge”. Doar când povestitorul devine încrezător în forțele proprii pot apărea sugestiile sau criticismul.

[Înapoi la cuprins](#)

Cum să gestionați diverse probleme

Copiii spun că nu știu povestea

Un copil este reticent în folosirea diverselor expresii (ex. faciale, vocale etc)

Un copil are mișcări nervoase

Copiii folosesc un limbaj de cartier

Copiii folosesc cuvinte de umplură (ex., „știi, zi, ăăă, deci” ș.a.m.d)

Povestea nu are sens

Copiii se grăbesc să termine povestea

Un copil are un lapsus în mijlocul poveștii

Copiii spun că nu știu povestea

Atunci când copiii spun că nu știu povestea, încurajați-i să o spună oricum. Țineți povestea în față, astfel încât să puteți interveni în situația în care copilul se blochează. De cele mai multe ori, copiii știu de fapt povestea și le este doar teamă că nu le va ieși perfect. Dacă totuși, chiar nu știu povestea, încurajați-i să o repete acasă și să o spună data următoare.

Înapoi la Cum să gestionați diverse probleme

Un copil este reticent în folosirea diverselor expresii (ex. faciale, vocale etc)

În primul rând, asigurați-vă că povestea aleasă chiar le place; de multe ori, o poveste prost aleasă este ceea ce-i reține, de fapt. S-ar putea ca povestea să li se pară fie prea puerilă și ușoară, fie prea grea; sau poate nu înțeleg semnificația ei. Dacă un povestitor face un gest doar pe jumătate, laudați-l și pentru aceasta încercare și spuneți-i ca o mai bună evidențiere a gestului va spori impactul poveștii. Pentru copiii preșcolari sau din școala primară care nu sunt suficient de expresivi, folosiți „expresimetrul”: țineți-vă mâinile în față, cu palmele paralele și, în loc să le spuneți copiilor „Nu ești deloc expresiv”, încurajați-i, spunându-le ca ceea ce fac e bine (și țineți palmele la aproximativ treizeci de centimetri depărtare), dar ar fi și mai bine dacă ar mări repertoriul (depărtați palmele).

Dacă îndrumarea din partea dumneavoastră nu funcționează, încercați să-i implicați și pe ceilalți copii. Spuneți de exemplu: „Când ajung la trei, haideți să vedem cu toții cum spune vulpea: „Așa e! Ești o coadă rea! Nu vreau să te mai văd niciodată!” („[Vulpea și coada ei](#)”)

Deși de cele mai multe ori această metodă funcționează, vor fi și copii care se vor simți și mai intimidați. Pentru cei mai emotivi și reticenți copii, încercați să găsiți primul fragment din poveste care necesită un gest sau o anumită voce și începeți cu acela. De multe ori, dacă apucă să spună mare parte din poveste fără nicio mișcare, atunci când ajung la porțiunea unde chiar planificaseră să facă un gest, le e prea frică să mai încerce. Dar odată ce primul gest este făcut, corpul începe să se relaxeze, făcând loc și altor mișcări. Cu cât acest lucru se întâmplă mai devreme în poveste, cu atât mai bine.

[Înapoi la Cum să gestionați diverse probleme](#)

Un copil are mișcări nervoase

Dacă folosirea unui anumit gest nu poate fi justificată, atunci acel gest trebuie eliminat. Atunci când copiii fac mișcări nervoase, încercați să-i atenționați individual și nu în fața colegilor. Dacă o faceți în grup, vorbiți la modul general, referindu-vă la diverse manifestări anxioase pe care le avem cu toții. Mișcările nervoase sunt de cele mai multe ori inconștiente, astfel încât faptul că sunt atenționați asupra respectivei mișcări nu înseamnă ca ea și va dispărea imediat; va fi nevoie de practică și de îndrumări repetate.

Înapoi la Cum să gestionați diverse probleme

Copiii folosesc un limbaj de cartier

Atât timp cât copiii nu vorbesc într-un anumit dialect cerut de poveste, ei ar trebui să fie încurajați să folosească limba română standard. Astfel, exprimări de genul „Prințesa era mișto”, „Împăratul era ofticat”, „și era tipul/ tipa asta” vor trebui evitate. Elevii trebuie încurajați să-și folosească propriile cuvinte, dar și atenționați că folosirea cuvintelor trebuie să țină cont de context, de public șamd. Un exercițiu bun pentru a exemplifica cum limba folosită se schimbă în funcție de situație este „Joacă-te cu povestea”. Acest joc presupune ca elevii să se joace cu povestea, încercând să o spună de exemplu ca și când :

- Povestea este ultima bârfă, iar ei o spun la telefon

- Sunt prezentatori al știrilor de seară
- Sunt spioni care transmit informații
- Sunt preșcolari sau foarte bătrâni
- Sunt șoricei, elefanți, crocodili, iepuri sau orice alt animal
- Sunt clovni, giganți sau maștri de ceremonii la circ
- Sunt dirijori de orchestră Elevii ar trebui să-și spună poveștile spontan.

Elevii ar trebui să-și spună poveștile spontan. Pot spune întreaga poveste folosind unul dintre scenariile de mai sus, sau la un semnal dinainte stabilit, pot schimba registrul. Acest exercițiu este foarte util nu numai pentru a-i ajuta pe copii să verbalizeze povestea, dar, fiind sub forma de joc, eliberează foarte mult din presiunea resimțită de copii. Câteodată, aceștia descoperă tonalități ale propriilor voci și mișcări pe care nici nu știau că le au.

Înapoi la Cum să gestionați diverse probleme

Copiii folosesc cuvinte de umplutură (ex., „știi, zi, ăăă, deci” ș.a.m.d)

Cuvintele de umplutură sunt de fapt pauze vocalizate. Folosite des, ele pot deveni deranjante, ascultătorul nemaiputând să se concentreze asupra discursului. Tăcerea distrage mai puțin atenția decât dacă se atrage atenția asupra ei prin cuvinte de

umplură. Copiii folosesc cuvinte de umplură mai ales atunci când nu cunosc suficient de bine povestea, așa că încurajați-i să o repete.

Înapoi la Cum să gestionați diverse probleme

Povestea nu are sens

Dacă simțiți că au uitat o parte importantă din poveste, spuneți-le ceva de genul „Aș vrea să înțeleg această poveste; partea aceasta este destul de neclară. Poți să o mai spui o dată?” sau „Asta vrei să-mi spui? Asta e imaginea pe care ar trebui să o văd?”

Înapoi la Cum să gestionați diverse probleme

Copiii se grăbesc să termine povestea

Câteodată, copiii încep să povestească de parcă îi gonește cineva. Puneți-i să se oprească, să respire adânc și să ia povestea de la capăt, de data aceasta vorbind mai rar. Spuneți-le copiilor care povestesc foarte repede să încerce să-și imagineze că spun poveste unui preșcolar sau cuiva care abia învață limba română. Stabiliți un semnal comun pentru a le aminti să încetinească ritmul.

Copiii spun povești

Copiii vor trebui să învețe și cum să reacționeze atunci când publicul râde în timpul povestirii; amintiți-le să se oprească câteva momente, altfel publicul nu va avea timp să se bucure de moment și nu va mai auzi continuarea poveștii. Cu cât povestitorii vor deveni mai familiari cu poveștile lor și cu spusul acestora în fața unui public, cu atât le va veni mai ușor să anticipeze reacțiile ascultătorilor.

[Înapoi la Cum să gestionați diverse probleme](#)

Un copil are un lapsus în mijlocul poveștii

Dați-le copiilor șansa să-și rezolve greșelile. Nu săriți imediat în ajutorul lor dacă se poticnesc. Arătați-le prin limbajul corpului ca sunteți alături de ei, sugerați-le să „se întoarcă în poveste” și, de cele mai multe ori, vor reuși să-și aducă aminte ce urmează.

Când își repetă povestea, elevii trebuie să-și dea seama ce părți ale poveștii tind să le uite și să le exerseze mai mult pe acelea. În general, ajung să memoreze mult mai bine prima parte a poveștii decât a doua, așa că spuneți-le să înceapă cu partea a doua următoarea dată când vor repeta.

[Înapoi la Cum să gestionați diverse probleme](#)

[Înapoi la cuprins](#)

Unde pot spune copii povești

- În fața clasei sau a altor clase
- În alte școli
- În grădinițe
- În casele de copii
- În biblioteci publice
- În librării
- În aziluri de bătrâni
- În spitale
- În cadrul unor festivaluri locale

Cea mai potrivită încheiere pentru un curs de spus povești este însă organizarea unui **festival de povești** pentru prieteni și familie. Asta le dă copiilor un scop clar pentru care să se pregătească.

[Înapoi la cuprins](#)